

Секція 6
***Менеджмент і маркетинг в системі розвитку
підприємництва***

**ПІДПРИЄМНИЦТВО, БІЗНЕС, МЕНЕДЖМЕНТ, ЕКОНОМІКА:
ПРО ХАРАКТЕР ЇХ ЗВ'ЯЗКУ**

*Бабайлов В.К., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Бізнес, підприємництво, менеджмент – найважливіші поняття ринкової економіки. Між ними є як відмінність, так і схожість, – вони можуть бути навіть ототожені. Ототожнення, однак, не завжди виправдано, так як може привести до протиріччя, двозначності.

Інтерпретація найважливіших аспектів їх взаємозв'язку і стало метою доповіді.

Огляд літературних джерел показав, що найбільш повно характер їх взаємозв'язку був реалізований в [1]. Саме в ній визначені сутність і зміст понять «бізнес», «підприємництво», «менеджмент»; в ній же й встановлений істинний характер їх взаємозв'язку. У статті йдеться про те, що деякі фахівці в певних випадках бізнес і підприємництво не розрізняють, вважають їх тотожністю. Так в книзі Хоскінга «*Biasness studies*», перекладеної на російську мову як «Курс підприємництва», таке ототожнення виправдано [1].

Однак воно допустимо не завжди. Бізнесмен – це той, хто робить гроші, власник капіталу, власності, вартості, що знаходиться в обороті, приносить дохід. Звідси випливає, що будь-який капіталіст – т власник, але не будь-який власник – капіталіст. Бізнесмен, проте, необов'язково може отримати прибуток, – він може навіть збанкрутувати, будучи і залишаючись бізнесменом. Прибуток не є визначальною ознакою бізнесу! Прибуток – очікуваний, але не завжди реалізований наслідок перетворення вартості в капітал. Тому сутність бізнесу правильніше визначати як комплекс дій тільки по перетворенню вартості в капітал (вартість, що працює), як тільки організацію виробництва вартості, яка працює, як тільки організацію виробництва капіталу. «Продукт» бізнесу особливий – це тільки працююча вартість, капітал. Тому бізнесмена й називають капіталістом. У зміст бізнесу слід включати: планування вартості і капіталу; придбання вартості (наприклад, отримання кредиту; оренду виробничих приміщень) і облік капіталу (головним чином, – прибутку).

Підприємництво визначають літературі як окремий випадок бізнесу [2]. Це особливий вид бізнесу. Значить, сутність і зміст підприємництва і бізнесу в цілому збігаються. Але є й відмінність: підприємець – це такий бізнесмен, який, відкриваючи нову справу (підприємство, – звідси й термін «підприємець»), реалізує, впроваджує і деякий нововведення, перетворює його в інновацію і отримує за рахунок цього додатковий прибуток. Але теж не завжди.

Тому відмінна риса підприємництва – це тільки організація отримання, тільки організація виробництва інновацій, тільки організація виробництва інноваційного капіталу.

У цьому сутність підприємництва. Інноваційний капітал – це вартість в обороті, пов'язана з перетворенням нововведень в капітал, що включає і вартість самих нововведень.

Бартенев і Шумпетер не цілком коректно визначають підприємництво як здатність до винахідництва. Підприємець, як правило, не є винахідником, творцем нововведення. Виробник нововведення – дослідник, зокрема, науковець, вчений.

Слід відрізнити бізнес (організацію вартості, що працює) й від більш широкого поняття – організації вартості взагалі, яка може включати і дії, які не перетворюють вартість в капітал; наприклад, зберігання вартості без її збільшення, калькуляцію вартості, планування вартості.

Організація вартості – більш широке поняття, ніж бізнес, – це, як відомо, економіка.

Безпосередньо, «технічно» впровадження нововведення реалізує не саме підприємець, а його найманий працівник – менеджер.

Менеджер – не власник, чи не капіталіст, а значить, і не підприємець. Його основний засіб праці – не власність, не капітал, а знання, вміння і навички організації виробництва продуктів і/або послуг. У цьому сутність менеджера. Директор, начальник цеху та інші менеджери не можуть без згоди капіталіста (підприємця) впроваджувати нововведення.

Однією з причин нерозуміння відмінності бізнесу і менеджменту дуже часто, особливо на малих підприємствах є поєднання власності та менеджменту, бізнесу та менеджменту, поєднання функцій власника і менеджера в одній особі.

З проведеного аналізу випливає, що в бізнесі і підприємстві більше схожості, ніж відмінності: підприємництво лише вид бізнесу.

Й навпаки, існує більше відмінності, ніж схожості між бізнесом і менеджментом.

Воно в ставленні до власності: бізнесмен – власник, менеджер – не власник, а лише найманий працівник.

Література:

1. Бабайлов В.К., Брыксин С.А., Могилко В.А. Бизнес, предпринимательство, менеджмент, – их взаимосвязь. Научный информационный журнал «БИЗНЕС-ИНФОРМ». 2009. № 10 . С. 148.

2. Бабайлов В.К. Предпринимательство: концепция новой парадигмы. Проблемы і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. № 1(4). Х.: ХНАДУ, 2013. С. 9-13.